

'İyi ki gelmişler, iyi ki resmetmişler'

İstanbul, büyük izleyici ilgisi gören, dijital bir sergiye ev sahipliği yapıyor. Bugüne kadar alışagelenlerden oldukça farklı bir sergiye... Özel olarak romanı yazılan, müzikleri bestelenen, resmin ve edebiyatın teknoloji ile harmanlandığı bir sergi; **PİTORESK İSTANBUL**. Sergide 1800'lerde İstanbul'a gelen ve en güzel İstanbul tablolarını yapan altı sanatçının, Mellling, Schranz, Allom, Lewis, Bartlett ve **Ayvazovski**'nin eserleri yer alıyor. İstanbul Beşiktaş Deniz Müzesi'ndeki sergi hakkında merak edilenleri, konuyla ilgili yayımlanan **kitapları**, serginin Genel Yönetmeni **Bülent Özukan**'la sorduk.

binalarının ya da Boğaz'daki yazlıklarının terasından görülen manzaralar. Meydanlarda ya da sokaklarda resim yapabilmek sultana iznine bağlı. "Mülk, yani tüm topraklar sultana ait olduğu için bu mülklerin suretleri yani resimleri de sultana ait olmalı" fikriyle hareket ediliyor. Başlarına dikilen Osmanlı zabiteri eşliğinde yapılan resimler çok değerli. Hayal edilen İstanbul'u değil, gerçek İstanbul'u anlatıyor. İşte bu İstanbul "**Pitoresk**". Resmedilmeye değer, estetik, güzel, masallarda anlatılan...

■ **Sergi fikri nasıl oluştu?**
■ **Boyut Yayınları** olarak Koleksiyon Kitaplar serimiz var. İçerikleriyle, baskı, kağıt ve cilt kalitesiyle gerçekten sahip olmaktan ve miras bırakmaktan haz almamak **Kitaplar**...

2013 yılında Piri Reis'in dünya haritasının 500'üncü yılı nedeniyle büyük boy ve geniş hacimli iki **kitap** yayınladık. Çok beğenildi ve Tophane-i Amire binasında **kitapların** sergisi düzenlendi. Serginin İstanbul'da görüldüğü büyük ilgi, sergiyi Londra, Frankfurt, Roma ve Saraybosna'ya taşıdı. Koleksiyon **Kitaplarımızın** sergilenmeye değer içerik ve görsellere sahip olması, sergi konseptini de yayıncılık faaliyetimizin içine almamıza yol açtı.

■ **Sanatçıların seçimi nasıl oldu?**
■ **Ayvazovski**'nin İstanbul'undan yola çıktık. Üç yıla yakın bir ön çalışması oldu. Sergiyi artık, **kitaplarıyla** ve müziğiyle hayal etmeye başladım. Teknolojiyle ve edebiyatla harmanlayıp yeni bir yayın konsepti oluşturabileceğimizi gördüm. **Kitapları** birlikte hazırladığım arkadaşım Murat Öneş müthiş yetenekli bir sanat yönetmeni. Sınırlarını zorlamaya başladı. Resimlere hareket kazandırarak izleyenlere yeni hazlar verebileceğimizi öğördük. **Anjelika Akbar**'ın yalnızca besteci olarak değil, proje yöneticisi olarak aramızda katılmasıyla daha da güzelleştirebileceğimizi keşfettik. Bu konuda dünyada neler yapıldığını radarımıza fokusladık. BBC'nin artırılmış gerçeklik efektleriyle, Videoart'ın konumlandırılmasıyla yeni bir sanat türünün gelmekte olduğunu gördük.

Avustralyalı bir firmamız, benzer konseptler üzerine dijital sergiler düzenlediğini gördük. Bulduğumuz Avrupa şehirlerinde güttük ve inceledik. Ülkemize de bir benzeri "Van Gogh A Live" adıyla geldi. Bizim hayallerimizin gerisinde olduklarını gördük. Çok daha ileri bir teknolojiyi, Codex Art'i geliştirdik. **Ayvazovski**'nin İstanbul'u sergilerimizi **Anjelika Akbar** dinletileriyle Busya, Kırım-Feodosya'da, ABD'de New York'ta ve Ermenistan Erivan'da gerçekleştirdik. Gerçekten beklentilerimizin çok üzerinde ilgi gördü. Biz de gördük ki, bu büyük prodüksiyonu **Ayvazovski** ile sınırlamak İstanbul'a büyük haksızlık. Çünkü, **Ayvazovski** gibi Payitaht İstanbul'a gelip seyre aşık olan ve çok güzel resimlerini yapan çok sayıda ressam-seyyah var. Bunlara yoğunlaştık. 1800'ü

Bülent Özukan (sağda) kitapları birlikte hazırladığı Murat Öneş, proje yöneticilerinden ve besteci Anjelika Akbar ile...

YÜCE GÜREL

Farklı bir sergiyi sanatseverlerle buluşturuyorsunuz.

■ Serginin en büyük özelliği, tabloların ve gravürlerin devasa boyutlarda izlenebilir hale getirilmiş olması. Salona girdiğinizde yükseklikleri beş metreyi bulan ve 60 metre eninde dev tuvallerle karşılaşıyorsunuz.

Serginin hafta içi gece 21.00'e, hafta sonu ise 22.00'ye kadar açık olması alışılmışın dışında, meraklıları için önemli bir fırsat sunuyor. Üstelik hafta sonu son seansa gelenler hem sergiyi hem de **Anjelika Akbar**'ın piyano dinletisini izleyebiliyorlar. 200 yıl öncesini, içerisinde yaşayarak izleyebileceğiniz eşsiz bir sergi deneyimi...

■ **İstanbul nasıl ilgi odağı oluyor?**

■ Osmanlı ile baş edemeyen Batı, merak ediyor. Nasıl yaşadığını, nasıl yönetildiğini, mimariyi, her şeyi ama her şeyi merak ediyor? Payitaht İstanbul, masallar ülkesi. Mozart aynı dönemlerde Türk Marşı'nı besteliyor. 20-30 yıl sonra Beethoven'in eserlerinde de "Türk" temasını görüyoruz. 200 yıl sonra Nobel Ödülü alan Orhan Pamuk'un İstanbul'u da "**Pitoresk İstanbul**"u anlatıyor. Sergimizin ressamlarının izlerini konu ediyor. Pamuk'un kitabında Melling'in ve kitabının özel bölümü var. Hatta kitabın tamamını için "**Pitoresk** bir İstanbul anlatımı" diyebiliriz.

■ **Serginin içeriğini konuşacak olursak, nedir pitoresk?**

■ Bizim yasak olduğu için resmedemediğimiz ve dolayısıyla bilmediğimiz bir İstanbul'u anlatıyor. "**Pitoresk**" kavramı. Batılılara, seyyahların İstanbul'unu ifade ediyor. Mistik, bilinmeyen, bilinmesi yasak olan İstanbul'u

işaret ediyor. "Özlem'in Eski Tadı Yok" diye kulağımıza fısıldayan "nostalji" kavramının günümüze uyarlanması da diyebiliriz.

1700'ü yılların sonlarından başlayarak İstanbul ressam seyyahların akınına uğruyor. İki nedeni var. Birincisi resmî görev. Batılı devletler baş edemedikleri Osmanlı coğrafyasında halkın nasıl yaşadığını, askeri binalardan başlayarak mimariyi ve toplumsal örgütlenmeyi öğrenmeleri, resmetmeleri ve rapor etmeleri için görevli gönderiyorlar ressam seyyahları. İkinci neden, resimli bu tür seyahat kitapları çok revaçta. Büyük ilgi görüyorlar. İstanbul ise **Pitoresk** kavramını Avrupa'da en çok hak eden şehirlerin başında geliyor.

■ **İslami inanışa göre resim yapmanın yasak olduğu bir kenti resmedebilmek de zor olmaz?**

■ Evet, evet çok zor. Bu yüzden tabloların çoğu birbirine çok benziyor. Çünkü genellikle elçiliklerin Pera'daki